15. Limita bode, operácie s limitami

Definícia 15.1 :

Nech funkcia f je daná, tiež bod a a číslo k. Označme F ako funkciu, pre ktorú:

i) $F(x) = f(x)$ pre každé $x \neq a$ v definičnom obore funkcie f

ii) $F(a) = k$

Limita funkcie f v bode (resp. zľava, sprava v bode) a je číslo k, pričom funkcia F definovaná i) ii) je spojitá (resp. zľava, sprava spojitá) v bode a.

Priklad 1 : Vypočítajte hodnotu limity funkcie f v bode 3, ak $f(x) = \dfrac{x^2 - 9}{x - 3}$

pre každé $x \neq 9$.

Priklad 2 : Nech $f(x) = -[-(x-3)^2]$ pre každé x.

Ukážte, že číslo 1 je limita funkcie v bode 3.

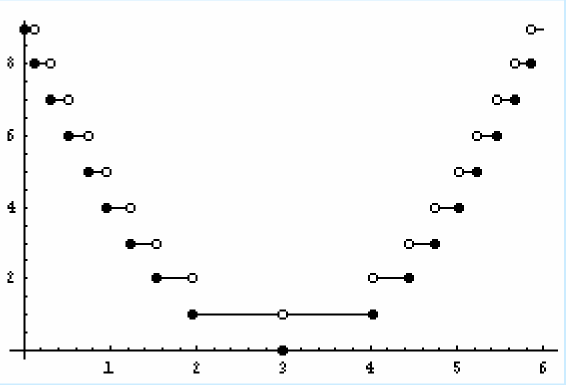

Priklad 3 : Nech $f(x) = \frac{1}{x}$, pre $x \in R\text{-}\{0\}$.

Dokážte, že $\lim\limits_{x \to 0} \frac{1}{x}$ = neexistuje

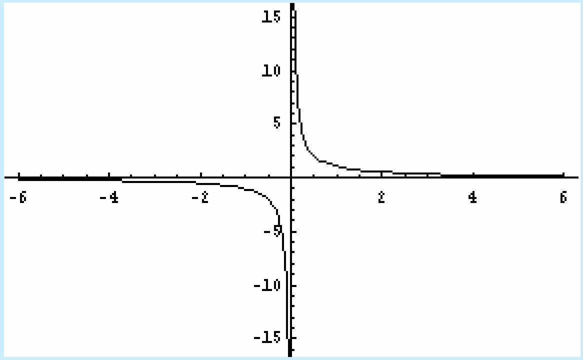

Veta 16.1 :

Číslo k je limitou funkcie f v bode a vtedy a len vtedy, keď je limitou zľava a zároveň sprava funkcie f v bode a .

Priklad 4 : Vypočítajte $\lim\limits_{x \to 1} [x]$

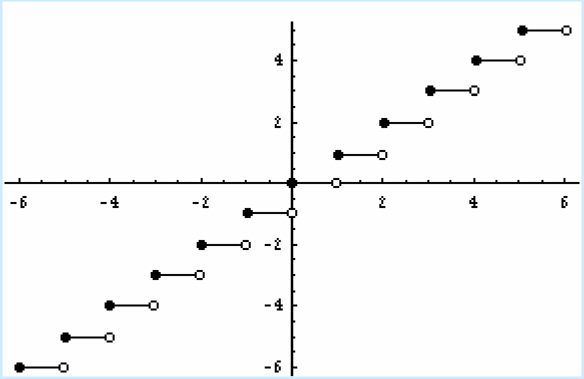

Priklad 5 : Vypočítajte $\lim\limits_{x \to 3} \frac{\sqrt{x+13} - 2\sqrt{x+1}}{x^2 - 9}$

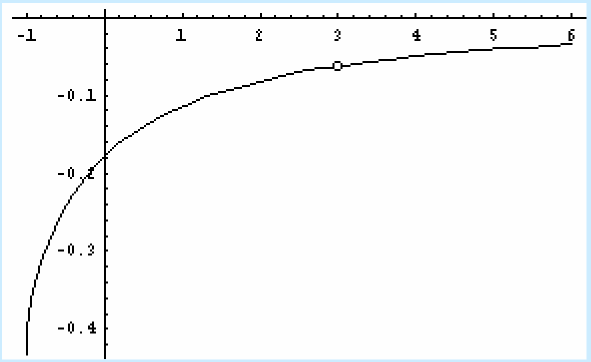

Priklad 6 : Vypočítajte $\lim\limits_{x \to 0-} x\sqrt{\dfrac{1}{x^2} - \dfrac{1}{x}}$

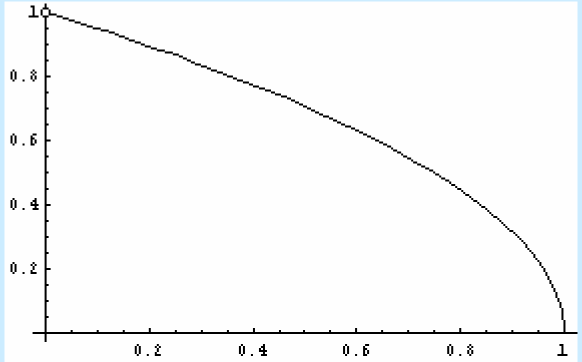

Priklad 7 : Vypočítajte $\lim\limits_{x \to 0+} (-1)^{[1/x]}$

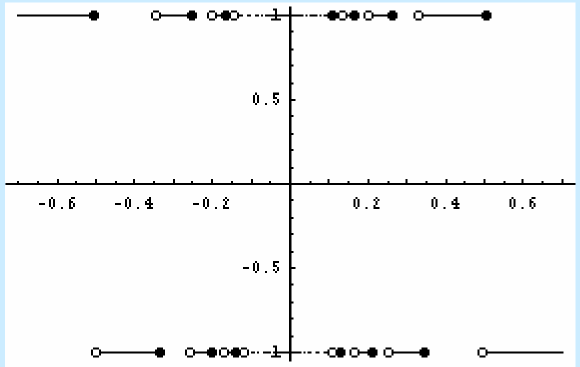

Limity v nekonečne

Veta 15.2 :

Číslo k je limitou funkcie f zľava v bode ∞ ak a iba ak, pre každé okolie V bodu k, existuje také číslo $c < a$, že $\{ f(x): x \in (c, a\rangle \} \subset V$.

Číslo k je limitou funkcie f sprava v bode a ak a iba ak, pre každé okolie V bodu k, existuje číslo $d > a$, také, že $\{ f(x): x \in (a, d\rangle \} \subset V$.

Definícia 15.2 :

Hovoríme, že číslo k je limitou funkcie f v bode $+\infty$ ak pre každé okolie V hodnoty k, existuje také c, že $\{ f(x): x \in (c, \infty\rangle \} \subset V$

Píšeme $\lim\limits_{x \to \infty} f(x) = k$.

Hovoríme, že číslo k je limitou funkcie f v bode $-\infty$ ak pre každé okolie V hodnoty k, existuje také d, že $\{ f(x): x \in (-\infty, d\rangle \} \subset V$

Píšeme $\lim\limits_{x \to -\infty} f(x) = k$.

Priklad 8 : Nech $f(x) = x^{-1}$ pre každé $x \neq 0$. Ukážeme $\lim\limits_{x \to \infty} \frac{1}{x} = 0$

Veta 15.3 :

Nech f je funkcia a k je číslo.

Potom:

1. $k = \lim\limits_{x \to \infty} f(x)$ vtedy a len vtedy, keď $k = \lim\limits_{x \to 0+} f\left(\frac{1}{x}\right)$
2. $k = \lim\limits_{x \to -\infty} f(x)$ vtedy a len vtedy, keď $k = \lim\limits_{x \to 0-} f\left(\frac{1}{x}\right)$

Priklad 9 : Vypočítajte $\lim\limits_{x \to \infty} \frac{x-1}{2x-3}$

Limity a ohraničenie

Veta 15.4 :

Ak funkcia f má limitu sprava v bode a, potom existuje interval (a, c), $a < c$, v ktorom funkcia f je ohraničená.
Ak funkcia f má limitu zľava v bode b, potom existuje interval (d, b), $d < b$, v ktorom funkcia f je ohraničená.

Veta 15.5 :

Ak funkcia f je ohraničená zdola na intervale (a, b), potom limita funkcie f sprava v bode a existuje a $\lim_{x\to a+} f(x) = \inf \{ f(x) : x \in (a, b)\}$

Ak funkcia f je ohraničená zhora na intervale (a, b), potom limita funkcie f zľava v bode b existuje a $\lim_{x\to b-} f(x) = \sup \{f(x) : x \in (a, b)\}$

Veta 15.6 :

Nech $-\infty \leq a < b \leq \infty$ a nech f je funkcia nerastúca v intervale (a, b). Ak funkcia f je ohraničená zhora na (a, b), potom limita funkcie f sprava v bode a existuje a $\lim_{x\to a+} f(x) = \sup \{f(x) : x \in (a, b)\}$

Ak funkcia f je ohraničená zdola na intervale (a, b), potom limita funkcie f zľava v bode b existuje a $\lim_{x\to b-} f(x) = \inf \{f(x) : x \in (a, b)\}$

Operácie s limitami

Veta 15.7 :

Označenie lim použijeme namiesto ($\lim\limits_{x\to a}$, $\lim\limits_{x\to a-}$, $\lim\limits_{x\to a+}$, $\lim\limits_{x\to\infty}$, $\lim\limits_{x\to-\infty}$)

Ak lim $f(x) = k$ a lim $g(x) = l$, potom lim $(f(x) + g(x)) = k + l$
lim $(f(x) - g(x)) = k - l$
lim $(f(x) \,.\, g(x)) = k \,.\, l$

Ak $k \neq 0$, potom $\lim \dfrac{g(x)}{f(x)} = \dfrac{l}{k}$.

Veta 15.8 :

Ak g je funkcia spojitá v bode b a ak lim $f(x) = b$ potom lim $g(f(x)) = g(b)$.

Veta 15.9 :

Ak $\lim\limits_{y\to b} g(y) = k$, $\lim\limits_{x\to a} f(x) = b$ a $f(x) \neq b$, pre každé $x \neq a$ v okolí bodu a,
potom $\lim\limits_{x\to a} g(f(x)) = k$

Priklad 10 : Dokážte : $k = \lim\limits_{x\to a} f(x) \Leftrightarrow k = \lim\limits_{x\to 0} f(a+x)$